

Láhev byla prázdná

Makarská, Malostranské náměstí 2/271, Praha 1

Než se stala Makarskou, nesla malostranská vinárna jméno U Stüdlů. Ještě v lednu 1947 otiskl satirický týdeník *Dikobraz* text, v němž je podnik popsán jako „známá malostranská kumštyřská vinárna ‚U Stüdlů‘“. Pár měsíců nato, z kraje září, už ale *Svobodné slovo* inzerovalo na téže adrese „vinárnu Makarská“; k její návštěvě zval rovnou „majitel Marko Viděka“. Ten se na Malou Stranu přestěhoval z Celetné, jak svědčí *Národní listy* z března 1941, když uvádějí v soupisu firem v ulici „jugoslávskou vinárnu ‚Makarska‘“. A kdo byl Jan (Johann) Stüdl? Pozoruhodný chlapík:

Založeno 1845.

Bratři Kleinoscheg

cis. král. dvorní dodavatelé champagnského vína vůbec
v Sýrském Hradci,
majitelé vinnoradů v Štýrsku,
odporující své vyhlášené

jeden a třicetkrát vyznamenaná
přesně francouzským čistě přirozeným způsobem vyráběná

„CHAMPAGNSKÁ“
značky: Brüder Kleinoscheg:

Herzog-
mantel
blanche“
staré
vyhláše-
né
značky.

„Goldmark“
nejjem-
nější,
k upameto-
vání na ná-
větěvu
císaře v ná-
ších skle-
pích v Gö-
stingu u
štyrského
Hradce
nově
zavedeno.

„Demi sec“
polosladké,
na
kucharské
výstavě
ve Vídní
příznivě
přijaté,
velmi
oblíbené
značky.

Jež dostati lze u firem:

Durst J., dříve J. Kolínský, Hybernská ulice.	Oppelta Jos. synovec, Starom. n. Puchwein K., Celetná ulice.
Frank Leop., Královská ulice.	Falsch Eng. Smichov, n. „bradu“.
z Hely Dr. R. rytíř, c. k. dvorní dodáv., Starom. náměstí.	Stüdl Jan, Malá strana, nám. Ra- deckého.
Kučera Ant., Ferdinandova třída, Karlova ul. a Malá strana.	Schwertassek Fr. c. k. dvor. dod., Martiňské ulice.
Klinger Am., Příkopý čis. 34.	Schwalb Karel, Ovocný trh.
Krásný J. F. vdova, Vodčikova ul.	Wondráček V. J., Perlová ulice.
Martin a Riegl, c. k. dvor. dodáv. Celetná ulice.	Zapadlo Fr., Jindřišská ulice.
Müller G. A., Ferdinandova třída.	Zdeňorský Leop., Malá strana, Mostecká ulice.

jakož i v četných obchodech vínem a lahůdkami.
Zá-tupce firmy:
Vilém Gallich, Křemencova ulice, č. 10, Praha.

Šampaňské u Stüdlů
(Čech, 1886, r. 18,
č. 36, s. 8).

narodil se 1839 v Praze, zemřel 1925 v Salcburku. Občanské noviny *Pozor* z roku 1863 uvádějí popis, který pasuje spíš na jeho otce („pan Jan Stüdl, obchodník v podloubí na malostranském náměstí ve svém domě“). Časopis *Tradice* z roku 1937 charakteristiku rozvíjí: o Johannu Stüdlovi z Malostranského náměstí se tu mluví jako o velkoobchodníku a alpinistovi, který „byl spoluzakladatelem Alpenvereinu, dostoupil sám značné řady vrcholů, organizoval horské vůdcovství, stavěl chaty a cesty“.

Dům, ve kterém Stüdl provozoval svoji živnost, se jmenoval původně U Sedmi kamenných sloupů, později U Tří medvědů; v časech Stüdlových se mu pak říkalo prostě U Stüdlů. Jde o typické měšťanské stavení, které vzniklo spojením dvou středověkých objektů. Jádro si zachovalo řadu

Johann Stüdl
(autor foto neznámý,
ca 1890).

**Znovuzřízena
vinárna „U STÜDLŮ“,**
Praha III., Malostranské náměstí.
Středisko inteligence. Výtečná kuchyně. Vína zaručeně prvotřídní, ve čtvrtkách i lahvích. Oddělené místnosti pro společnosti. O hojnou přízeň prosí J. Černý, vrch. číšník, a J. Jarolím, ředitel býv. kav. »Metropol«. U50-1

„O hojnou přízeň prosí...“ (Večer, 1922, r. 9, č. 292, s. 4)

historických prvků (v 15. století tu na čas sídlila radnice), fasáda je z konce 19. století. V roce 1954 se ve vinárně začali scházet vybraní studenti Akademie výtvarných umění; o tři roky později, v sedmapadesátém, tu založili výtvarnou skupinu, která si jméno favorizovaného podniku vetkla rovnou do své hlavičky: Makarská 57, zkráceně M 57. Skupina měla kolem desítky členů (nejznámější jsou asi malíř Josef Jíra, grafik Jaroslav Šerých a sochař Valerián Karoušek) a fungovala do roku 1970.

Vinárna Makarská, přezdíváná Makanda, pojmenovaná na počest známého turistického letoviska v Chorvatsku, vystupuje v řadě literárních textů. Třeba v knize Arnošta Hermana *Žena v taláru* (1990), kde studáci oslavují úspěšně složenou zkoušku:

Výborová schůze U Stüdlů (Večer, 1924, r. 11, č. 80, s. 4).

Výborovou schůzi s důležitým programem koná v sobotu dne 5. dubna 1924 o 8. hod. večerní ve vinárně »U Stüdlu«, Praha III., Malostranské náměstí, pod loubím, 1. p., místní organizace Republikánské strany zemědělského a maloroľnického ľidu v Praze III. a IV. Účast členů výboru veřejně nutna, z řad členstva vítána.

Josef Jíra: „Pijáci. Makarská vinárna“, 1984 © Josef Jíra – dědicové.

„Pak vinárna Makarská, v koutku seděl celý jejich studijní kroužek. Najednou byli všichni hrdiny, vyprávěly se vtipy od zkoušek, oslavovalo se. Pilo se laciné veltlínské víno a lovily po kapsách drobné na cigarety. Posadili se. Áda chtěl naplnit skleničky. Láhev s obtočenou utěrkou byla prázdná. [...] V rohu vinárny se někdo vyzývavě rozesmál. Tělnatá žena v paruce objímala hubeného muže v proužkovaných šatech, muž měl prořídle vlasy a obličej s důlky po neštovicích. ‚Propíjím už třetí televizor!‘ řekl muž ochraptěle. ‚Vážně ti není dobře?‘ slyšela Ádu jako z dálky. ‚Asi propukající schizofrenie,‘ pokusila se o vtip. Číšník přinesl další láhev.“³⁴

34 Arnošt Herman: *Žena v taláru*, Severočeské nakladatelství, Ústí nad Labem 1990, s. 174.

Muzikant Jiří Odvárka ve svém memoáru *Jau trádadá* (2008) popisuje slalom staroměstskými hospodami z Hradu do podhradí:

„Hospůdka U Dvou slunců, dříve hlavní stan všech mých přátel, byla nyní poloprázdná, samé neznámé tváře. Pokračoval jsem k Bonapartovi. [...] Dal jsem si tak dvě tři a většinou jsem pokračoval Nerudovkou směrem dolů. Na Rychtě a u Kocoura jsem neznal vůbec nikoho, podstatně lepší to vždy bylo u Glaubiců. Většinou jsem tam narazil na Mejlu Hlavsu. [...] U Slunců i u Glaubiců zavírali tehdy poměrně časně, takže jsme se poměrně často sešli úplně všichni ještě jednou ve vinárně Makarská nebo u Malířů. Po celá sedmdesátá a osmdesátá léta tyto dvě vinárny patřily ke zcela běžným cenovým skupinám, takže v hodinách po uzavření hospod neměly o návštěvníky vůbec nouzi.“³⁵

Stručnější verzi popsaného slalomu pak podává Karel Pecka v *Malostranských humoreskách* (1992): „Když občas získal nějaký drobný honorář, Pepíček zasedl ‚U Vola‘ k pivu, po uzavírací hodině zamířil na Malostranské náměstí do Makarské vinárny nebo do Rubínu, odkud v noci kolísal do svého promrzlého baráčku na Novém Světě.“³⁶

RK

35 Jiří Odvárka: *Jau trádadá: teatrum normalizačního kvasu*, Primus, Praha 2008, s. 14.

36 Karel Pecka: *Malostranské humoresky*, Atlantis, Brno 1992, s. 217.